

RAPPORT

Quickscan natuurwetgeving Haringvlietplein in Zierikzee

Opdrachtgever

Rialto Vastgoedontwikkeling
Victorialaan 15
5213 JG 's-Hertogenbosch

Projectnummer

Aeres Milieu projectnummer AM16143

Status rapport

Definitief

Contactgegevens

Aeres Milieu B.V.
Postbus 1015
6040 KA ROERMOND
(t) 0475 – 320 000
(f) 0475 – 321 967
e-mail: info@aeres-milieu.nl
www.aeres-milieu.nl

Autorisatie

Opsteller rapport:	paraaf	datum
ir. J.P.M. Hovens		25 mei 2016
ir. G. Hovens (Faunaconsult)		

Kwaliteitscontrole:	paraaf	datum
ing. G. Reuver		25 mei 2016

Gewijzigd op:	10 februari 2017
---------------	------------------

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doel en status van dit document	3
1.3 Leeswijzer	3
2. WET- EN REGELGEVING	4
2.1 Inleiding	4
2.2 Bescherming van Natura 2000-gebieden	4
2.3 Natuurnetwerk Nederland	4
2.4 Beschermde planten en dieren	5
3. WERKWIJZE	6
3.1 Beschrijving van de voorgenomen werkzaamheden	6
3.2 Werkwijze quickscan	6
4. AANWEZIGE BESCHERMDE NATUURWAARDEN	7
4.1 Beschrijving plangebied	7
4.2 Natura 2000-gebieden	11
4.3 Natuurnetwerk Nederland	13
4.4 Overige beschermde gebieden	14
4.5 Beschermde planten en dieren	14
5. MOGELIJKE EFFECTEN OP BESCHERMDE NATUURWAARDEN	17
5.1 Natura 2000	17
5.2 Natuur Netwerk Zeeland	17
5.3 Beschermde planten en dieren	17
6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	19
6.1 Natura 2000	19
6.2 Natuur Netwerk Zeeland	19
LITERATUUR	20
BIJLAGE 1. Toelichting per beschermingsregime	21

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

In opdracht van Rialto Vastgoedontwikkeling heeft Aeres Milieu in samenwerking met Faunaconsult een quickscan natuurwetgeving uitgevoerd op het Haringvlietplein te Zierikzee. Het Haringvlietplein is in de huidige situatie een gebied met een aantal gebouwen waarin uiteenlopende functies zijn/waren gevestigd: retail, maatschappelijke functies, zakelijke dienstverlening en bedrijvigheid. Het Haringvlietplein kampt met toenemende leegstand, is gedateerd en mist een duidelijk profiel. Het Haringvlietplein zal daarom worden omgevormd tot een retailgebied met als thema's 'food' en 'grootschalige detailhandelsvestigingen (GDV)'. Het 'food' deel betreft de vestiging van ondermeer 2 supermarkten, het GDV deel betreft volumineuze handel (meubels, fietsen, elektra).

De voorgenomen ontwikkeling heeft aanleiding gegeven voor deze quickscan natuurwetgeving. Hierin is nagegaan welke effecten de ingreep heeft op lokaal voorkomende beschermde flora en fauna. Daarnaast is nagegaan welke invloed de ingreep heeft op beschermde Natura 2000-gebieden en overige beschermde natuurgebieden.

1.2 Doel en status van dit document

Het risico bestaat dat het plangebied deel uitmaakt van leefgebieden van diverse beschermde soorten. Dit document geeft inzicht in de mogelijke knelpunten in het kader van natuurwetgeving en -beleid en mogelijke effecten als gevolg van het project.

Het doel van dit document is om vast te stellen of de natuurwetgeving de geplande ontwikkeling in de weg staat. De ingreep kan een negatief effect hebben op beschermde natuurwaarden (plant- en diersoorten en bijbehorende leefgebieden) en beschermde gebieden. Dit document geeft aan of en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn om te voldoen aan de minimale onderzoekinspanning vanuit de Wet natuurbescherming (Wn) en het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Daarnaast worden mitigerende (verzachtende) maatregelen aangegeven om significant negatieve effecten op voorhand te voorkomen en daarmee te voldoen aan de natuurwetgeving. Het document is een van de onderleggers voor de toelichting van het ruimtelijk plan.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een korte beschrijving gegeven van de relevante wet- en regelgeving. Hoofdstuk 3 beschrijft de geplande werkzaamheden en de werkwijze van de inventarisaties van de natuurwaarden. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van de beleids- en veldinventarisaties weergegeven. Hoofdstuk 5 beschrijft de effecten van de voorgenomen ingreep op Natura 2000- gebieden, de in en nabij het plangebied aanwezige natuurwaarden, evenals de mogelijke overtredingen op de Wn. Hoofdstuk 6 geeft de conclusies en aanbevelingen weer.

2. WET- EN REGELGEVING

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een korte toelichting gegeven op de juridische bescherming van de Nederlandse natuur. De Wet natuurbescherming (Wn), die per 1 januari 2017 is ingegaan, vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en Faunawet en de Boswet. De Natuurbeschermingswet 1998 zorgde voor de bescherming van (natuur)gebieden en de Flora- en faunawet regelde de bescherming van alle in het wild levende planten- en diersoorten, dus ook buiten de beschermde gebieden. Bij werkzaamheden met betrekking tot ruimtelijke ingrepen, moest worden nagegaan of deze negatieve gevolgen zouden kunnen hebben voor beschermde soorten en/of beschermde gebieden. Bij kap van bomen moest worden bepaald of de Boswet van toepassing was (de Boswet regelde het behoud van bosopstanden of compensatie ervan). De basis van de nieuwe wetgeving blijft in grote lijnen gelijk, al verandert er wel een aantal zaken.

2.2 Bescherming van Natura 2000-gebieden

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Wat betreft gebiedsbescherming, vervalt de bescherming van de Beschermde natuurmonumenten. Deze vallen echter vrijwel altijd (op enkele kleine gebieden na) binnen Natura 2000 of het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS) en houden dus indirect wel bescherming, zij het niet in dezelfde mate. De provincies hebben daarnaast de bevoegdheid om bijzondere provinciale landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen. Zij kunnen in een later stadium door de Minister worden toegevoegd aan Natura 2000-gebieden.

Verder verandert er voor Natura-2000 gebieden weinig. De bescherming van deze gebieden is namelijk gebaseerd op internationale verplichtingen en die zijn niet veranderd.

Per Natura 2000-gebied zijn (instandhoudings)doelen (voor soorten en vegetatietypen) opgesteld. Iedereen die vermoedt of kan weten dat zijn handelen of nalaten, gelet op de instandhoudingdoelen, nadelige gevolgen voor een Natura 2000-gebied kan hebben, is verplicht deze handelingen achterwege te laten of te beperken. Het bevoegd gezag kan schadelijke activiteiten beperken en eisen dat een vergunning op de Wn wordt aangevraagd. Regulier beheer en bestaand gebruik zijn opgenomen in Natura 2000-beheerplannen. Na vaststelling van de beheerplannen hoeft daarvoor geen vergunning aangevraagd te worden.

Wetlands worden beschermd door het internationale Ramsar-verdrag. Het zijn ook Natura 2000-gebieden en daardoor beschermd door de Wn.

Toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan de Wn wat betreft Natura 2000-gebieden is opgenomen in hoofdstuk 5.

2.3 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), vroeger de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is het Nederlandse netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het NNN is gebaseerd op provinciale regelgeving, die met ingang van de Wn niet is veranderd. In het Natuurnetwerk Nederland liggen:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de begrenzing en ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Tot die tijd was de Rijksoverheid hiervoor verantwoordelijk. In het Natuurpact hebben de provincies met het rijk afgesproken om tot 2027 80.000 hectare natuur in te richten. Het NNN moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen.

De provincies hebben – zoals ook al in paragraaf 2.2 aangegeven - de bevoegdheid om bijzondere provinciale landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen. Veel provincies hebben de Nationale Landschappen (sinds 2011 geen onderdeel meer van nationaal beleid) in hun provinciale beleid opgenomen,

De toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan het provinciale beleid is opgenomen in hoofdstuk 5.

2.4 Beschermde planten en dieren

De lijsten met beschermde soorten zijn veranderd. Er zijn soorten die voorheen beschermd waren en onder de Wn niet meer en andersom. Zo zijn een aantal soorten orchideeën, de kleine modderkruiper en rode bosmieren sinds 1 januari 2017 niet meer beschermd. De Wn kent drie algemene beschermingsregimes waarin de voorschriften van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en twee verdragen (Bern en Bonn) zijn geïmplementeerd en waarin aanvullende voorschriften zijn gesteld voor de dier- en plantensoorten die niet onder die specifieke voorschriften vallen, maar wel bescherming behoeven (zie bijlage 1 voor een toelichting op verboden handelingen, afwijkingsmogelijkheden en criteria voor ontheffing/vrijstelling per beschermingsregime):

- Vogels

alle vogels in de zin van de Vogelrichtlijn (paragraaf 3.1 van de Wn). Verder nemen de meeste provincies de onder de Flora- en faunawet benoemde vogelsoorten waarvan het nest jaarrond werd beschermd over. Voor een aantal vogelsoorten geldt dat hun nesten jaarrond beschermd zijn, ook als de soort op het moment van de handeling geen gebruik maakt van het nest. Dit is het geval wanneer een vogelsoort jaarlijks terugkeert naar zijn nest en niet of nauwelijks in staat is om elders in zijn leefgebied een vervangend nest te vinden of te maken.

- Internationaal beschermde soorten

alle dieren en planten, genoemd in de bijlagen bij de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (paragraaf 3.2 van de Wn);

- Overige beschermde soorten

soorten genoemd in de bijlage bij de Wn, die niet onder de reikwijdte van paragraaf 3.2 vallen (paragraaf 3.3 van de Wn). Hieronder vallen onder meer de 'algemene' soorten die onder de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen vrijgesteld. Vrijwel al deze soorten zijn door alle provincies eveneens voor ruimtelijke ingrepen vrijgesteld (een uitzondering geldt bijvoorbeeld voor de mol, die onder de Wn niet meer is beschermd).

De beschermde status van soorten kan echter per provincie verschillen. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten. Er is dan geen ontheffing nodig voor werkzaamheden.

Voor soorten die ook niet in de bijlagen van de Wn worden genoemd, fungeert de zorgplichtbepaling (artikel 1.11 Wn) als vangnet. Op grond van deze bepaling moeten schadelijke handelingen voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving in beginsel achterwege worden gelaten, dan wel moeten maatregelen worden genomen om schadelijke gevolgen (zoveel mogelijk) te voorkomen.

De toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan de Wn wat betreft flora en fauna is opgenomen in hoofdstuk 5.

3. WERKWIJZE

3.1 Beschrijving van de voorgenomen werkzaamheden

Op de planlocatie zal een retailgebied worden gerealiseerd met als thema's 'food' en 'grootschalige detailhandelsvestigingen (GDV)'. Het 'food' deel betreft de vestiging van onder meer 2 supermarkten, het GDV deel betreft volumineuze handel (meubels, fietsen, elektra). Zie figuur 3.1.

Figuur 3.1. De nieuwe situatie op de planlocatie.

3.2 Werkwijze quickscan

Deze quickscan natuurwetgeving is uitgevoerd door middel van een veldbezoek en een literatuurstudie. Op 19 mei 2016 heeft Faunaconsult het plangebied en de omgeving ervan bezocht voor een habitatgeschiktheidsonderzoek. Hierbij werd beoordeeld voor welke plant- en diersoorten het plangebied een geschikte habitat biedt. Waarnemingen van soorten in het plangebied zijn genoteerd. Met betrekking tot zoogdieren werd speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, holen en potentieel geschikte verblijfplaatsen. Alle te slopen of te renoveren gebouwen werden van buiten volledig geïnspecteerd met behulp van een zaklamp, ladder en boomcamera. De watergangen die aan het plangebied grenzen, zijn met een steeknet bemonsterd. Omdat de weilanden in het oostelijk deel van het plangebied potentieel erg geschikt zijn als steenuilenhabitat, is de boerderij die net buiten het plangebied ligt (aan de Boerenweg 3) geïnspecteerd op de aanwezigheid van uilennesten. Ook is de bewoonster (J. Maas) gevraagd naar het voorkomen van uilen.

Het bureauonderzoek is gebaseerd op vrij verkrijgbare verspreidingsbronnen en waarnemingen van soorten:

- Synbiosys alterra (www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase).
- RAVON (www.ravon.nl). Verspreidingsgegevens van amfibieën, reptielen en vissen.

4. AANWEZIGE BESCHERMDE NATUURWAARDEN

4.1 Beschrijving plangebied

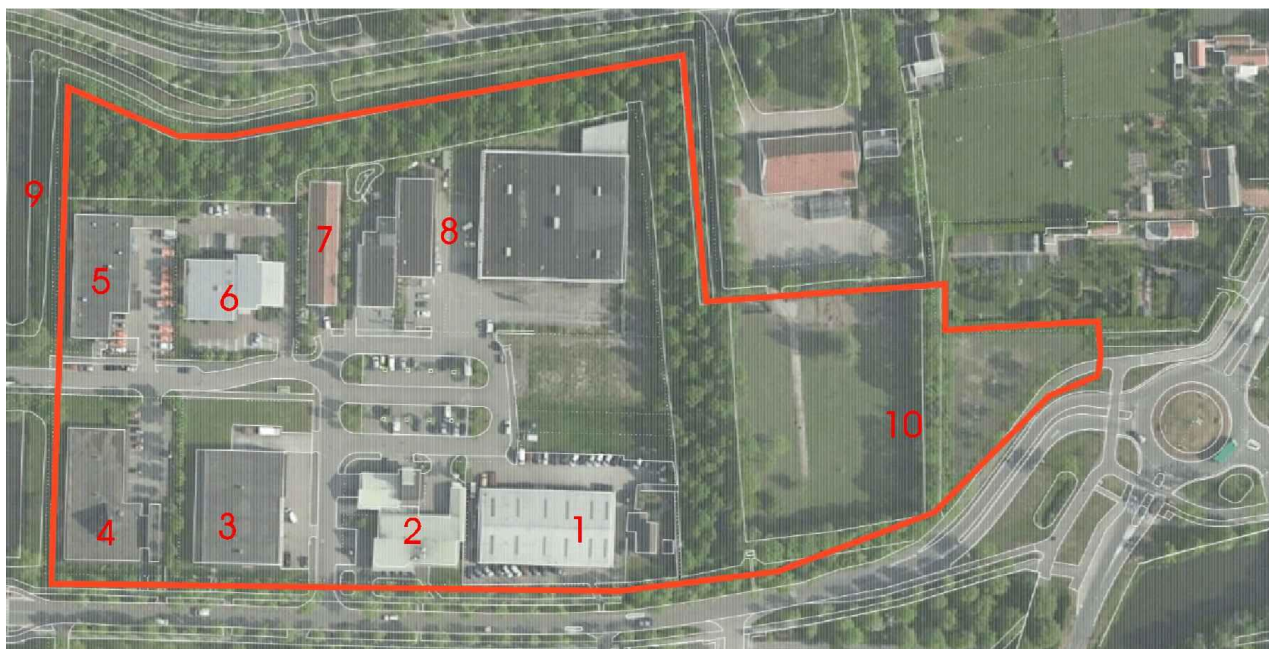
Het plangebied ligt aan de noordzijde van Zierikzee (zie figuur 4.1.1.) en is grotendeels ingericht als bedrijventerrein en winkelcentrum. Daarnaast bestaat een deel van het plangebied uit weilandjes, die zijn omgeven door houtsingels. Ten westen en ten noorden van het plangebied bevinden zich enkele watergangen. Aan de westzijde grenst het plangebied aan de Grevelingenstraat, aan de noordzijde aan de Boerenweg en aan de zuidzijde aan de Haringvlietstraat.

Figuur 4.1.1. Ligging van het plangebied (rood omlijnd).

In figuur 4.1.2 zijn verschillende locaties in het plangebied aangeduid. De nu volgende beschrijving correspondeert met de nummering in deze figuur.

1. Een braak liggend perceel (hier stond kortgeleden een gebouw) dat als grasland is ingezaaid (zie grote foto voorzijde);
2. Een gebouw waarin een bakkerij is gevestigd (zie foto linksboven voorzijde);
3. Een gebouw waarin een fietsoutlet is gevestigd (zie figuur 4.1.3.);
4. Het gebouw waarin de Action is gevestigd (zie figuur 4.1.4.);
5. Het gebouw van een postagentschap (zie foto voorzijde rechtsonder);
6. Het gebouw waarin een accountantskantoor is gevestigd (zie figuur 4.1.5.);
7. Een golfstalen loods (zie figuur 4.1.6.);
8. De twee meest noordoostelijk op het bedrijventerrein gelegen gebouwen (zie figuur 4.1.7.);
9. Enkele watergangen rond het plangebied (zie figuur 4.1.8.);
10. Weilandjes met houtsingels en vrijstaande bomen (zie figuur 4.1.9.).

Figuur 4.1.2. De ligging van het plangebied (rood omlijnd).

Figuur 4.1.3. De fietsoutlet.

Figuur 4.1.4. Het gebouw van de Action.

Figuur 4.1.5. Het accountantskantoor heeft geen openingen waar dieren door naar binnen kunnen.

Figuur 4.1.6. Deze golfstalen loods heeft geen openingen die geschikt zijn voor dieren.

Figuur 4.1.7. De twee meest noordoostelijk gelegen gebouwen hebben geen enkele opening.

Figuur 4.1.8. De watergang ten westen van het plangebied heeft beschoeide oevers.

Figuur 4.1.9. Het oostelijk deel van het plangebied bevat enkele weilandjes met singels en vrijstaande bomen.

4.2 Natura 2000-gebieden

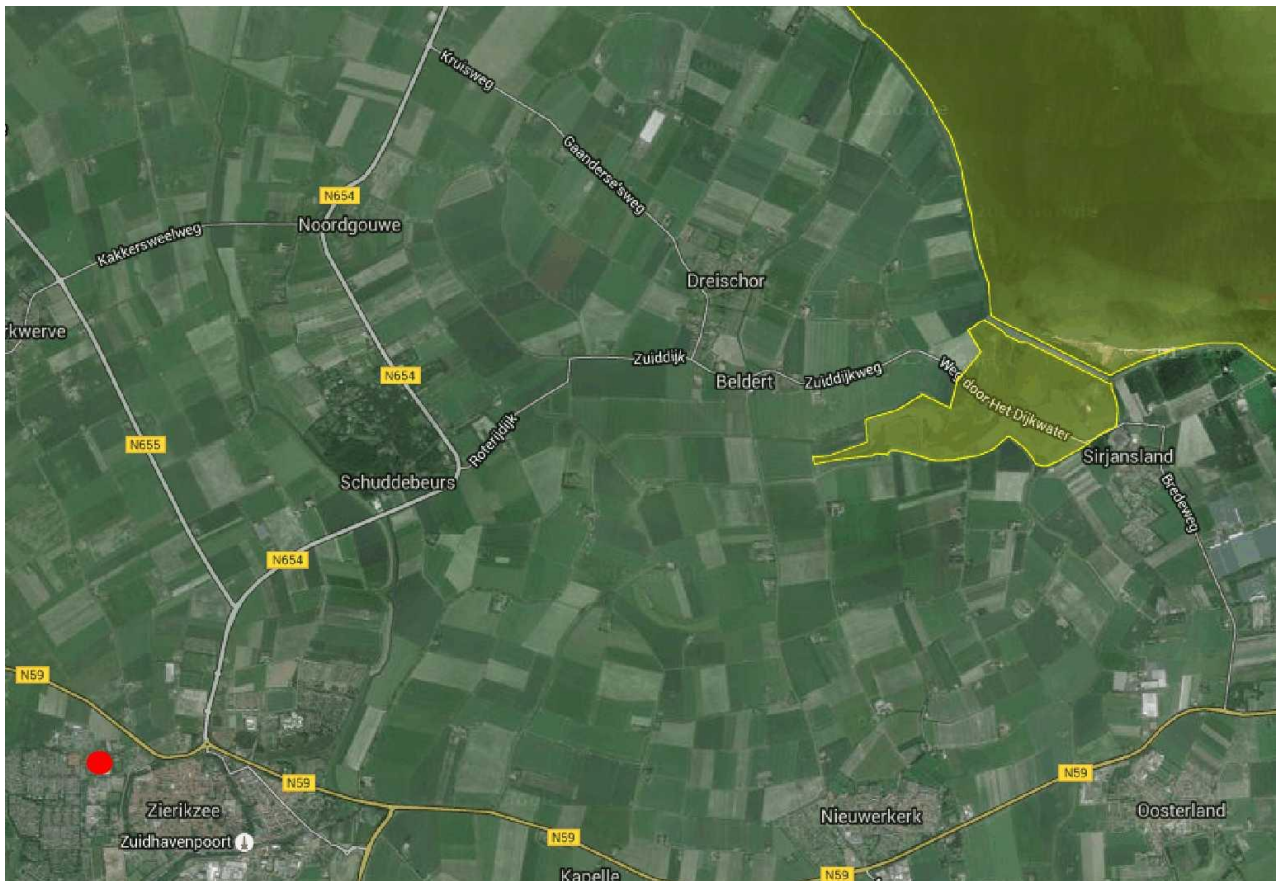
Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is 'Oosterschelde' op circa 680 meter ten westen van het plangebied (zie figuur 4.2.1). Dit Natura 2000-gebied is daarnaast onderdeel van Wetland 'Oosterschelde en Markiezaat'.

De voormalige Beschermde Natuurmonumenten 'Oosterschelde Binnendijks' en 'Oosterschelde Buitendijks' zijn nu aangewezen als Natura 2000-gebied 'Oosterschelde'.

Figuur 4.2.1. Globale ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van ten opzichte van Natura 2000-gebied en Wetland 'Oosterschelde' (geel weergegeven). Bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>.

Natura 2000-gebied 'Grevelingen' ligt op een afstand van circa 6,2 kilometer afstand ten noordoosten van het plangebied (zie figuur 4.2.2). Dit Natura 2000-gebied is tevens aangewezen als Wetland.

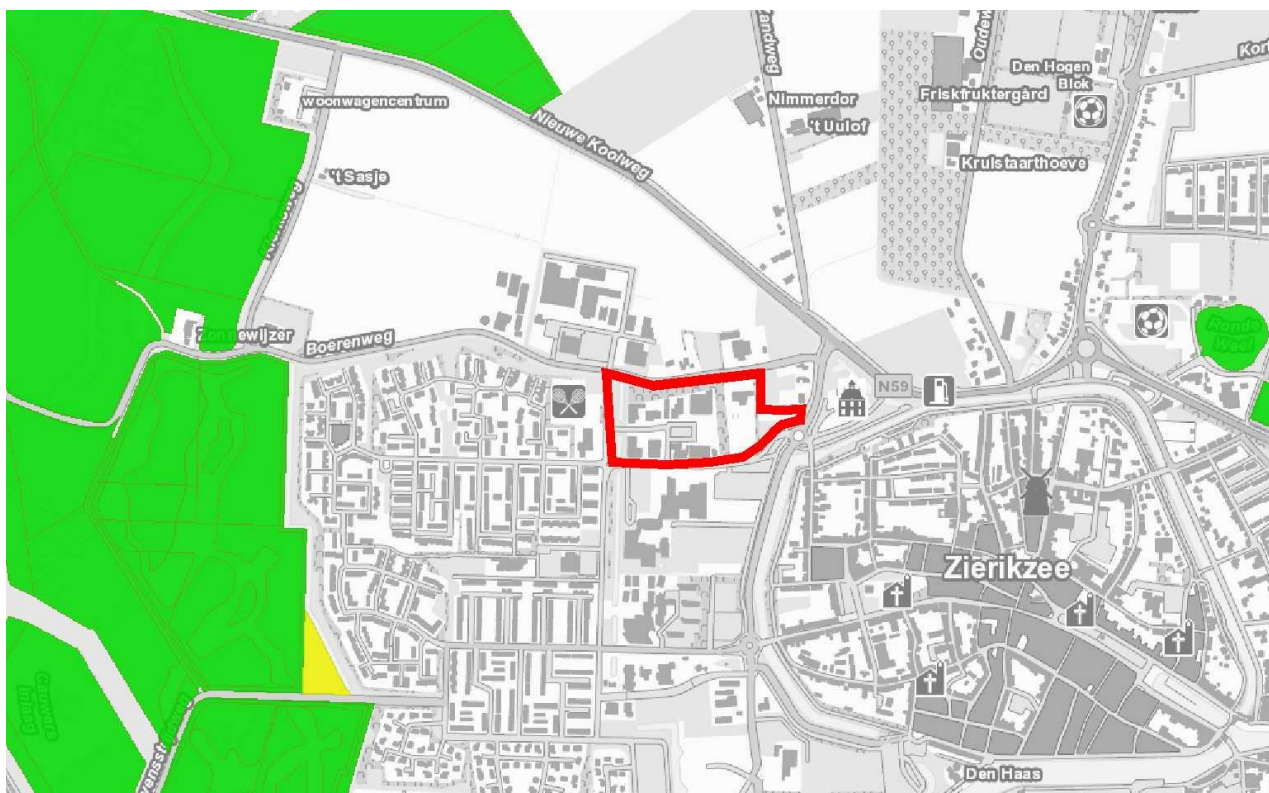

Figuur 4.2.2. Globale ligging van het plangebied (rode stip) ten opzichte van Natura 2000-gebied en Wetland 'Grevelingen' (geel weergegeven). Bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>.

Er liggen geen overige Natura 2000-gebieden en Wetlands in een straal van 10 kilometer rondom het plangebied.

4.3 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt op een afstand van circa 500 meter van het dichtstbijzijnde onderdeel van het Natuurnetwerk Zeeland (NNZ). Zie figuur 4.3.

Figuur 4.3. Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van het NNZ (groen en geel weergegeven). Bron: website Provincie Zeeland (<http://zldgwb.zeeland.nl/gwbh5/?Viewer=NatuurLandschap>).

4.4 Overige beschermde gebieden

Verder maakt het plangebied geen deel uit van een Nationaal Landschap of andere beschermde natuurgebieden.

4.5 Beschermde planten en dieren

Zoogdieren

De meeste gebouwen in het plangebied zijn ongeschikt om als vleermuisverblijf te dienen. De gevelbetimmering onder het dak van de bakkerij heeft echter 2 openingen en 1 plaats waar de onderzijde kiert (zie figuur 4.5.1.). Door deze openingen kunnen vleermuizen de grote ruimte tussen de betimmering en de gevel bereiken. Ook in de betimmering van de fietsenoutlet zijn 2 van dergelijke kieren aanwezig (zie figuur 4.5.2.). Tenslotte heeft het gebouw van het postagentschap open stootvoegen op circa 3,5 meter hoogte, waardoor vleermuizen de achterliggende spouw kunnen bereiken. Omdat de gebouwen van de bakkerij, de fietsenoutlet en het postagentschap vleermuisverblijven kunnen bevatten, zijn de laatvlieger, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis in tabel 4.5. opgenomen.

De bomen in het plangebied bevatten geen holten (een vanaf de grond gezien ogenschijnlijke holte is met behulp van een ladder geïnspecteerd en dit bleek geen holte te zijn). Wel is het mogelijk dat de diverse houtsingels een functie vervullen als vaste vliegroute voor vleermuizen. Omdat vaste vliegroutes van vleermuizen in de Wet natuurbescherming beschermd zijn, zijn nog enkele vleermuissoorten (de watervleermuis en de gewone grootoorvleermuis) in tabel 4.5. opgenomen. Sporen, wissels, uitwerpselen etc. van zoogdieren die behoren tot de categorieën 'streng beschermde soorten' of 'overige soorten' zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Tabel 4.5. geeft de beschermde zoogdieren weer, die mogelijk een vaste rust- en verblijfplaats hebben in het plangebied.

Figuur 4.5.1. Via deze kier kunnen vleermuizen het gebouw van de bakkerij in.

Figuur 4.5.2. Via deze kier kunnen vleermuizen het gebouw van de fietsenoutlet in.

Vogels

De onder 'Zoogdieren' beschreven openingen zijn ongeschikt voor vogels. Roofvogelnesten zijn in het plangebied afwezig en in de boerderij aan de Boerenweg 3 broedt geen uil.

Volgens de bewoonster komen er in de weilandjes die haar paarden begrazen (de oostelijke weilandjes in het plangebied) ook geen uilen voor. Uilennesten, torenvalkennesten of andere roofvogelnesten zijn binnen een straal van 100 meter rond het plangebied afwezig. Wel is te verwachten dat er tijdens het broedseizoen nesten van algemene vogels als merel en winterkoning in de opgaande vegetaties in het plangebied aanwezig zijn.

Overige beschermde soorten

Beschermde planten zijn afwezig. In de watergangen naast de Grevelingenstraat en de Boerenweg werden tijdens de steeknetbemonstering geen beschermde vissen of amfibieën gevangen (maar wel enkele driedoornige en tiendoornige stekelbaarzen). Ook andere strenger beschermde diersoorten zijn niet te verwachten.

Tabel 4.5. geeft de beschermde soorten weer die (mogelijk) een vaste voortplantings- of rustplaats in het plangebied hebben.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	Vogels met jaarrond beschermd nest	Internationaal beschermde soorten	Overige beschermde soorten
Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)			X
Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)			X
Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)			X
Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)			X
Haas (<i>Lepus europeus</i>)			X
Konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>)			X
Grootoorvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>)		X	
Watervleermuis (<i>Myotis daubentonii</i>)		X	
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)		X	
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)		X	
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)		X	

Tabel 4.5. (Potentieel) in het gebied voorkomende beschermde soorten. Het beschermingsregime van de soorten in de Wn is eveneens weergegeven.

5. MOGELIJKE EFFECTEN OP BESCHERMDE NATUURWAARDEN

5.1 Natura 2000

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Oosterschelde) ligt op een afstand van circa 680 meter van het plangebied met een deel van de bebouwde kom van Zierikzee tussen het plangebied en het Natura 2000-gebied in. Vanwege deze afstand, is het niet te verwachten dat de plannen enig effect op de natuurwaarden in dit gebied zullen hebben. Overige beschermde Natura 2000-gebieden bevinden zich op nog grotere afstand.

5.2 Natuur Netwerk Zeeland

Het plangebied ligt op ongeveer 590 meter afstand van het dichtstbijzijnde onderdeel van het NNZ. Het is daarom niet te verwachten dat de plannen een negatief effect op de natuurwaarden in het NNZ zullen hebben.

5.3 Beschermde planten en dieren

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen onderstaande effecten op beschermde flora en fauna optreden:

- Door de opgaande begroeiingen tijdens het broedseizoen te rooien, kunnen nesten van broedende vogels worden verstoord, hun jongen kunnen hierdoor te lang worden achtergelaten en eieren kunnen te lang niet worden bebroed. Ook kunnen vogels/nesten of jongen worden vernietigd. Doordat de opgaande vegetaties verdwijnen, ontstaat er minder foerageergebied voor algemeen voorkomende vogels. De directe omgeving van het plangebied biedt voor dergelijke vogels voldoende alternatieven.
- Bij de werkzaamheden kunnen vaste voortplantings- of rustplaatsen van algemene beschermde zoogdieren worden aangetast. Individuen kunnen hierbij worden verwond of gedood.
- In enkele gebouwen bevinden zich mogelijk vleermuisverblijven, daarnaast dienen enkele houtsingels mogelijk als vaste vliegroute voor vleermuizen. Om de effecten op vleermuizen te kunnen beoordelen is daarom aanvullend vleermuisonderzoek nodig (zie paragraaf 6.1.). Het gebied rond de dassenburcht wordt gebruikt als foerageergebied van een of meerdere dassen. Het slopen van de overige gebouwen en aanleggen van een weiland met huisweide en natuurweide (met bosje en vijver) zal een groter foerageergebied voor de das opleveren. Wel dient er voor te worden gezorgd dat eventueel nieuw aan te brengen rasters op de plaatsen van de bestaande onderdoorgangen voor de das zijn te passeren.

In tabel 5.3.1. zijn de mogelijke overtredingen van de verbodsbepalingen van de Wn weergegeven. In hoofdstuk 6 wordt uitgelegd hoe deze overtredingen kunnen worden voorkomen.

Soort	Beschermingsregime Wn	Art. 3.1 lid 1	Art. 3.1 lid 2	Art. 3.5 lid 1	Art. 3.5 lid 2	Art. 3.5 lid 3	Art. 3.5 lid 4	Art. 3.10 lid 1
Algemene in opgaande vegetaties broedende vogels	Vogels	X	X					
Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren	Overige soorten							X
Vleermuizen	Internationaal beschermde soorten			X	X		X	

Tabel 5.3.1. Mogelijke overtredingen van algemene verbodsbepalingen van de Wn. Zie bijlage 1 voor een verklaring van de beschermingscategorieën en een overzicht van alle verbodsbepalingen.

Artikel 3.1 (m.b.t. Vogels)

- lid 1: het opzettelijk doden en vangen van vogels
- lid 2: het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren en het wegnemen van nesten

Artikel 3.5 (m.b.t. Internationaal beschermde soorten):

- lid 1: het opzettelijk doden of vangen van soorten
- lid 2: het opzettelijk verstoren van soorten
- lid 3: het opzettelijk vernielen en rapen van eieren van soorten
- lid 4: het beschadigen en vernielen van de voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van soorten

Artikel 3.10 lid 1 (m.b.t. A-soorten): het is verboden

(a) in het wild levende A-soorten opzettelijk te doden of te vangen;

(b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de A-soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen; en

De onder (a) en (b) genoemde verboden zijn niet van toepassing op de bos-, huisspits- en veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende ervan of roerende zaken bevinden (artikel 3.10 lid 3 Wn).

6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

6.1 *Natura 2000*

Omdat er geen negatieve effecten op beschermde gebieden zijn te verwachten, is er op dit punt geen vergunning nodig op grond van de Wn.

6.2 *Natuur Netwerk Zeeland*

Omdat er geen negatieve effecten op het NNZ zijn te verwachten, zijn er op dit punt geen bezwaren vanuit het provinciale natuurbeschermer.

6.3 *Beschermde planten en dieren*

In het plangebied komen mogelijk zoogdieren voor, die onder de Wn zijn beschermd. Het gaat om algemeen voorkomende soorten (zogenaamde A-soorten), waarvoor in de provincie Zeeland een algemene vrijstelling geldt in geval van ruimtelijke ontwikkeling en beheer en onderhoud (Provinciale Staten van Zeeland, 2016). Dit houdt in dat deze soorten verstoord mogen worden, zonder dat daar vooraf een ontheffing voor is verkregen. Wel geldt altijd de Zorgplicht (artikel 1.11 Wn): deze houdt in dat nadelige gevolgen voor dieren en planten altijd zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Om aan de algemene zorgplicht te voldoen, moeten tijdens het werk worden aangetroffen dieren zo snel mogelijk naar een aangrenzende locatie buiten het plangebied worden verplaatst.

In de te rooien vegetatie komen in het broedseizoen mogelijk beschermde vogelnesten voor. Het gaat om vogels waarvan het nest niet jaarrond wordt beschermd en waarvoor geen omgevingscheck nodig is. Doden en vernielen van broedvogels/eieren/jongen kan worden voorkomen door het verwijderen van struiken en bomen buiten het broedseizoen uit te voeren (buiten de periode 15 maart – 15 juli). Door naleving van deze mitigerende maatregel worden ten aanzien van vogels geen overtredingen van de Wn begaan.

De te slopen gebouwen van de bakkerij, de fietsenwinkel en het postagentschap (locaties 2, 3 en 5 in figuur 3.1.2.) kunnen vleermuisverblijven bevatten. Ook kunnen de houtsingels in het plangebied als vaste vliegroutrouten dienen. Omdat alle vleermuissoorten streng zijn beschermd, dient het voorkomen van dergelijke verblijven conform het vleermuisprotocol (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus et al., 2013) te worden onderzocht. Volgens het vleermuisprotocol zijn daartoe, naast een winterinspectie (die al tijdens het veldbezoek is uitgevoerd) nog 4 onderzoeksronden nodig:

- 2 rondes (2 avonden) onderzoek met batdetectors in de kraamtijd (periode 15 mei – 15 juli, waarbij er minimaal 30 dagen zit tussen de twee bezoeken);
- 2 rondes (1 avond en 1 ochtend) onderzoek met batdetectors in de paartijd (15 augustus – 1 oktober, waarbij er minimaal 20 dagen zit tussen de twee bezoeken).

Indien blijkt dat er vleermuisverblijven aanwezig zijn, dient de functionaliteit daarvan te worden gewaarborgd. Dit houdt in dat er op aangepaste wijze wordt gesloopt (zodat er geen vleermuizen worden gedood) en dat er nieuwe vleermuisverblijven gecreëerd moeten worden. Ook dient er dan mogelijk een ontheffing op de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd.

Het eventuele voorkomen van vleermuisverblijven zal de voorgenomen bestemmingswijziging echter niet in de weg staan.

LITERATUUR

- Ministerie van Economische Zaken, 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Provinciale Staten van Zeeland. 2016. Verordening Wet natuurbescherming Zeeland 2017. http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Zeeland/423608/423608_1.html

BIJLAGE 1. Toelichting per beschermingsregime

Vogels

Verbodsbepalingen en afwijkingsmogelijkheden

Het beschermingsregime voor vogels is neergelegd in de artikelen 3.1 tot en met 3.4 van de Wn. Deze bepalingen gelden voor alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van de artikelen 3.1 en 3.2 gelden voor deze vogels de volgende verboden:

- het opzettelijk doden en vangen van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wn)
- het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren en het wegnemen van nesten (artikel 3.1 lid 2 Wn)
- het rapen en houden van eieren (artikel 3.1 lid 3 Wn)
- het opzettelijk storen van vogels indien dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (artikel 3.1 lid 4 en 5 Wn)
- het verkopen, vervoeren voor verkoop, onder zich hebben voor verkoop of ten verkoop aanbieden van (gemakkelijk herkenbare delen of producten van) dode of levende vogels (artikel 3.2 lid 1 Wn)
- het, anders dan voor verkoop, houden en vervoeren van (gemakkelijk herkenbare delen of producten van) dode of levende vogels (artikel 3.2 lid 6 Wn);
- het, voor zover bij of krachtens de Wn toegestaan, vangen of doden van vogels met – kort gezegd – verboden middelen en het achtervolgen met behulp van in de Vogelrichtlijn genoemde vervoermiddelen overeenkomstig de in de Vogelrichtlijn omschreven wijze (artikel 3.4 lid 1 Wn).

Het beschermingsregime gaat uit van het 'nee, tenzij-principe'. Dit betekent dat de genoemde schadelijke handelingen verboden zijn, tenzij het bevoegd gezag een afwijking van het verbod toestaat. Die toestemming kan worden verleend door middel van een ontheffing of vrijstelling.

Criteria voor ontheffing of vrijstelling

Gedeputeerde staten ('GS') kunnen van vrijwel alle hierboven omschreven verboden ontheffing verlenen. Provinciale staten ('PS') kunnen daarnaast bij verordening vrijstelling verlenen van deze verboden. Voor een paar specifieke verboden is de minister van Economische Zaken (de 'minister') het bevoegd gezag, namelijk de verboden die zien op de verkoop en het vervoer van vogels. Indien een afwijking van een verbodsbepaling wordt toegestaan, moet daarbij in ieder geval worden bepaald op welke soort de afwijking betrekking heeft, welke middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden zijn toegestaan en welke voorwaarden gelden ter beperking van de risico's en met betrekking tot het tijdstip en de plaats van de handeling. Daarnaast moet voor de verlening van een ontheffing of vrijstelling aan een aantal cumulatieve criteria zijn voldaan. Dit betekent dat er:

- geen andere bevredigende oplossing mag bestaan,
- de maatregelen niet mogen leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort en
- de ontheffing nodig is in verband met één van de volgende zes gronden:
 - het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - ter bescherming van flora of fauna;
 - voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten of voor de daarmee samenhangende teelt; of
 - om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Internationaal beschermde soorten

Deze soorten worden in de praktijk vaak aangeduid als de 'strikt beschermde soorten', omdat voor deze soorten alleen onder strikte voorwaarden ontheffing van een verbodsbepaling kan worden verkregen. Bekende voorbeelden van habitatsoorten zijn de drijvende waterweegbree, de rugstreeppad en de zandhagedis.

Verbodsbepalingen

De belangrijkste verboden uit de Wn zijn:

- het opzettelijk doden of vangen van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 1 Wn)
- het opzettelijk verstoren van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 2 Wn);
- het opzettelijk vernielen en rapen van eieren van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 3 Wn)
- het beschadigen en vernielen van de voorplantingsplaatsen en rustplaatsen van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 4 Wn)
- het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 5 Wn);
- het, anders dan voor verkoop, onder zich hebben of vervoeren van habitatsoorten (artikel 3.6 I lid 2 Wn).

Criteria voor ontheffing of vrijstelling

Gedeputeerde Staten kunnen van deze verboden ontheffing verlenen en Provinciale Staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van deze verboden (artikel 3.8 lid 2 en 3.9 lid 2 Wn). Er is een aantal (cumulatieve) criteria (opgesomd in artikel 3.8 lid 5 Wn) om ontheffing of vrijstelling te kunnen verlenen; deze worden slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat (alternatieventoets);
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan;
- de ontheffing of vrijstelling nodig is:
 - in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten; of
 - om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Overige beschermde soorten

Dit aanvullende beschermingsregime vloeit niet voort uit Europese wet- of regelgeving en beschermt alleen de in het wild levende diersoorten die worden genoemd in onderdeel A van de bijlage bij de Wn. Voorbeelden zijn de hermelijn en de wezel ('A-soorten'). Daarnaast worden vaatplanten beschermd van de soorten die worden genoemd in onderdeel B in de bijlage bij de Wn, zoals de akkerboterbloem en de muurbloem ('B-soorten'). Uit de wetsgeschiedenis is gebleken dat het nodig is om deze soorten bij wet aan te wijzen, omdat zij niet voldoende worden beschermd door enkel de zorgplicht. Het gaat daarbij in het bijzonder om soorten die in Nederland in hun voortbestaan worden bedreigd. Op de bijlagen zijn dan ook bijvoorbeeld de Rode Lijst-soorten aangewezen.

Verboden handelingen

Het is verboden op grond van artikel 3.10 lid 1 Wn:

- (a) in het wild levende A-soorten opzettelijk te doden of te vangen;
- (b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de A-soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen en
- (c) B-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

De onder (a) en (b) genoemde verboden zijn niet van toepassing op de bos-, huisspits- en veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende ervan of roerende zaken bevinden (artikel 3.10 lid 3 Wn). Voor deze overige soorten gelden dus minder verboden dan voor de strikt beschermde soorten. Zo is bijvoorbeeld het (opzettelijk) verstoren van soorten niet verboden.

Ruimere afwijkmogelijkheden

Voor de overige soorten gelden bovendien ruimere afwijkmogelijkheden dan voor de strikt beschermde soorten. Artikel 3.8 Wn (dat de afwijkmogelijkheden voor Habitatsoorten bepaalt) is grotendeels van overeenkomstige toepassing op de overige soorten. Dit betekent dat een ontheffing of vrijstelling slechts wordt verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat (alternatieventoets);
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan;
- de ontheffing of vrijstelling nodig is:
 - in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten; of
 - om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Anders dan voor Habitatsoorten, kan voor de overige soorten ook ontheffing of vrijstelling worden verleend als dit noodzakelijk is (artikel 3.8 lid 2):

- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
- ten behoeve van het algemeen belang.

Overzicht verbodsbepalingen Wet natuurbescherming (Ministerie van Economische Zaken, 2016)

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen